

כל הזכויות בשפה העברית שמורות לידיעות אחרונות
ובכל שפה אחרת לסופר חובב חת

הראש של אלי

פעם בחודש בראשון בחודש, מגיע מיקי לבית משפחת דורפמן כדי לשלם את שכר הדירה. גברת דורפמן החייכנית פותחת לו את הדלת, הם מחליפים ברכות ואי-אילו הערות על המצב הפוליטי והמצב בכלל ומיקי פוסע במלוא הדרו, מטר תשעים של שלמות נטולת פגמים כמעט לסלון. כתפיו רחבות וגפיו עבות אך לא שריריות מדי, בטנו שטוחה כמעט לגמרי, פניו הנאות משדרות ביטחון וסימפתיה ושערו החום, סמיך ויפה. מיקי נכנס לסלון, מחייך ומברך את אלי לשלום. אלי ישוב על הכיסא האורתופדי שלו ומחשב הכיס מוכן בידו. מיקי מתיישב בכורסא שמולו, ביניהם ניצב שולחן המהגוני העגול ותכף הגברת דורפמן תגיש לשניהם תה חם ואת אחד מהפאיים המצוינים שלה. אלי חגג לפני חודשיים את יום הולדתו השלושים. גובהו, מטר עשרים, רגליו קצרות, קצרות אפילו ביחס לגופו הזעיר. הגב שלו כפוף קלות, כתפיו צרות, צרות מכתפיו של ילד, הצוואר שלו נוטה נטייה נצחית שמאלה, פניו הקטנות משולשות ותוויהן מזזזות, עיניו חומות וגדולות. אלי נוטל בידיו הזעירות את מחשב הכיס ומקליד לתוכו את שער הדולר, מכפיל בחמש-מאות ואלי ומיקי מדסקסים בין נגיסה ללגימה את גובה הארנונה, את סוגיית שעון החשמל שהתקלקל לטענתו של מיקי וגם את הסיכויים לתחייה של תהליך השלום שדעך זה מכבר. שניהם מחייכים אחד אל השני בחביבות, הטיעונים אינטליגנטיים עד מאוד ולפתע נשמטת כוס התה מידו של אלי והנוזל החמים מכתים את מכנסיו, את הכיסא ואת השטיח. הגברת דורפמן נזעקת מהמטבח וממהרת להביא מטלית יבשה כדי לספוג את הלחות.

"אתה כל-כך Clumsy" (ממש כך) היא אומרת.

"רק היום כיבסתי את המכנסיים האלה, טוב נו, מילא, אין ברירה - כשמיקי ייצא תצטרך להחליף מכנסיים."

אלי קופץ את שפתיו בכעס.

"טוב בסדר בסדר, אני כבר לא ילד קטן." אבל הוא מרגיש מאוד קטן ותחושת מרירות מציפה אותו. מאז שאלי זוכר את עצמו, מאז שהיה גדול מספיק כדי להבין את גודל הצרה, הוא מלא במרירות: למה אני? האם זה תשלום על חטא שביצעתי בגלגול קודם או שמא אני נענש על בגידותיו הרבות של אבא לפני הגירושין? (זה לא סביר שכן למה יכה אלוהים את אמא מכה כפולה?) ואולי אין אלוהים וכל זה הוא תוצאה של משחק קוביות גנטי חסר משמעות?

בכל פעם שנכנס אורח לבית משפחת דורפמן ופוגש את אלי, מביט בו אלי ועיני המבקר חושפות בפניו את מחשבותיו. תמיד יש שם חיוך קטן של חסד ובעיקר - איזה מזל שזה לא אני. מה אני מתייסר כל-כך על הבחינה שנכשלת בה, טיפול השיניים היקר של הילד, השערות שנושרות לי או הבוס שלא רוצה לקדם אותי. הרי כל זה הוא כאין וכאפס לעומת הקטסטרופה הזו, האומללות הבלתי-נתפסת שהמסכן הזה חווה מדי יום ביומו עד לאחרון שבימיו, העבדות הזו לגופו המעוות והמוגבל. כן, אולי צריך לגבות כסף מהמבקרים, למה לבלות שעות על גבי שעות אצל פסיכולוג ולהפריש לו אחוז נכבד מהכנסתך אם אחרי ביקור אחד אצל משפחת דורפמן, אתה לוקח את הצרות שלך כל-כך הרבה יותר בקלות?

"אני חושב שאני אזוז, גב' דורפמן, העוגות שלך משובחות כמו תמיד, ביי אלי." "ביי מיקי." אלי אומר בקול חלוש ומבויש משהו ומתבונן במיקי הפוסע מהסלון לעבר הדלת. אלי שומע את דלת הכניסה מסתובבת אחרי מיקי. הוא מסובב את הכיסא האורתופדי עד שגופו ישוב אל מול ההליכון. הוא תופס את ההליכון בשתי ידיו וגורר את גופו מן הכיסא עד ששתי רגליו ניצבות על השטיח. אלי מקדם את ההליכון כעשרים סנטימטרים קדימה ומדדה בעקבותיו וכך מתחיל לו המסע לאמבטיה.

"אלי, אני מביאה לך בגדים חדשים במקום הבגדים שליכלכת." "כן, כן אמא, בסדר גמור." אלי אומר בכעס ושואל את עצמו עוד כשהמילים הכעוסות יוצאות מחלל פיו, למה זה הוא כועס כל-כך על אמו שלולא מסירותה, חייו היו גרועים עוד הרבה יותר (אם זה אפשרי בכלל).

אלי נכנס לחדר האמבטיה ועל אחד המיתלים מוכנים מכנסיים קטנים וחולצה לבנה קטנה ותחתונים זעירים שאמו הכינה עבורו. אלי מסיר את חולצתו וחושף פלג גוף עליון צר ולבנבן. הוא מסיר את מכנסיו ותחתוניו שמתחת להם מסתתר איבר-מינו של אלי שלא גרם סיפוק לשום אשה מעולם וכנראה שלא יגרום סיפוק לשום אשה גם בעתיד אלא אם יקרה איזה נס, ובגיל שלושים וחודשיים אלי כבר יודע שניסים יש רק באגדות. אלי מביט בגופו המשתקף בראי, הוא בוחן כל איבר פגום בכאב ומנסה לדמיין, איך היה נראה אילו היה נורמלי. אלי טוען בפני עצמו שלא היה רוצה להיות מישהו אחר, הוא פשוט רוצה להיות גרסה משופרת של עצמו, אם כי, קשה לו להכחיש שאילו היה כפתור שיכול להפוך אותו למיקי, היה לוחץ עליו אולי עם היסוס קטן ואולי גם בלי. לרוחב האמבטיה ישנו ספסל קטן מיוחד מחובר לשתי דפנותיה שגב' דורפמן התקינה כדי שאלי יוכל להתרחץ בביטחה בלי סכנה שיחליק וישבור את עצמותיו הדקיקות. מפאת רגליו הקצרות, לא יכול אלי לצלוח את דופן האמבטיה ולשם כך התקינה הגב' דורפמן מדרגות קטנות עם מעקה. אלי מתיישב על הספסל הקטן, מכוון את המים לטמפרטורה הרצויה ונותן לעצמו ליהנות קצת מזרימת המים החמים על פני גופו.

אלי יוצא מהאמבטיה, מתנגב ולובש את הבגדים שאמא הכינה לו. הוא נעמד מול הכיור הנמוך שהותקן לכבודו. בפינת הכיור יש כוס קטנה ובתוכה מברשת שיניים וסכין הגילוח של אלי. אלי מורח את פניו בקצף גילוח, מגיש את הסכין אל צווארו ולפתע הוא מרגיש כאב מרגיז באצבע יד שמאל ומקלל - אלי חתך את האגודל. איזה אידיוט, שום דבר הוא לא יכול לעשות כמו שצריך. הוא שוטף את האצבע ושם עליה חתיכת נייר טואלט קטנה, לספוג את הדם. אלי מביט בראי ושם לב שטיפת דם ניתזה על החולצה הלבנה והוא שוב מקלל כי הוא יודע שבדם יש ברזל וברזל מתחמצן ומחליד וכנראה שלא תהיה תקנה לחולצה הלבנה. אלי חושב שזה מוזר שדווקא הכתם על חולצתו, תקלה פשוטה יחסית, הוא כנראה בלתי-ניתן לתיקון ואילו החתך המכאיב שבאצבעו, שסע בריקמה חיה שהיא דבר מורכב לאין ערוך מאיזה כתם מטופש על חולצה, יגליד תוך מספר ימים, ייעלם ואיננו.

אלי הולך לישון. הוא מתכרבל בשמיכת הפוך, מניח את ראשו על הכר ובתוך מספר דקות הוא נמצא בעולם אחר.

אלי עומד על משטח בהיר, אינסופי כמעט ולידו עמלים אלפי פועלי בניין, מסיעים עגלות גדולות ועמוסות בלבנים קטנות ובהירות. אלי עוקב אחרי אחת העגלות ומגלה שפניה מועדות לעבר תעלה אדירת ממדים - קניון ענק. הוא מתקרב לאחד הפועלים שעל הסרבל שלו כתוב 'ראש חוליה', מותח את זרועו למעלה וטופח קלות על הכתף הבשרנית בחשש - אלי אף פעם לא זכה ליותר מדי כבוד מפועלי בניין. הפועל מסתכל אליו מעבר לכתפו ומסתובב בהתרגשות:

"אדוני זה כבוד שלא יתואר, לא חלמתי לפגוש את הבוס הגדול, חכה שהחבר'ה ידעו שאתה כאן." הוא לוחץ את ידו של אלי בחמימות ובעדינות וצועק:

"חבר'ה תעזבו רגע את העבודה ותגיעו הנה, הבוס הגדול הגיע לביקור." אנשי החוליה יורדים מהעגלה וניגשים אחד אחד ללחוץ את ידו של אלי, חלקם מחבקים אותו ואחרים אף ממררים בבכי. השמועה פושטת במהירות ותוך מספר דקות אלי מוקף באלפי פועלים, כולם מתרגשים ומצפים לפגישה עם הבוס הגדול. אלי מרגיש קצת נבוך, אף פעם הוא לא היה הבוס של אף אחד וגדול הוא בטח לא.

"אני חושב שחלה כאן איזה אי הבנה קטנה." הוא מגמגם בקולו הקטן.
"זאת אומרת, נדמה לי שאני לא בדיוק מי שאתם חושבים שאני, זאת אומרת..."
"זה בסדר, זה בסדר." מהסה אותו ראש החוליה. "כולם כאן יודעים בדיוק מי אתה, בשביל מי אתה חושב שאנחנו עושים את כל זה?"

הפועלים מתפזרים וחוזרים אט-אט לעבודתם. אלי מלא סקרנות, מתקרב לשפת הבור ומנסה להבין מה הם בונים שם בדיוק. הפועלים פורקים בזהירות את הלבנים מהעגלות, מורידים אותן לתחתית הקניון ומניחים אותן בדייקנות רבה, זו לצד זו. בתחתית הקניון העצום, אלי רואה צינור ענק וקרוע שלידו שלוליות אדומות. הצינור מוקף בפיגומים שעליהם מטפסים עובדים שטורחים עליו.

ראש החוליה ניגש אליו שוב, נפוח מגאווה ואומר:
"אתמול זה היה רחב פי שתיים והרבה יותר עמוק והנים הזה למטה היה קרוע לחלוטין, אני מקווה שתוך 24 שעות נגמור כאן את העבודה."

אלי קצת מתבייש, הם כולם כאן עובדים כליכך קשה ונדמה לו שהם נורא רוצים לשמוע ממנו איזה מילת חיזוק, אבל אלי אף פעם לא הרגיש מספיק חזק כדי לעודד אחרים, אין לו כוח אפילו בשביל עצמו.

"זה באמת יפה, אתם יכולים להתמודד גם עם פרויקטים יותר גדולים?"
"אתה יכול לסמוך עלינו, אנחנו יכולים לתקן הכול, הכול כאן חוזר בדיוק לקדמותו."
"בדיוק לקדמותו?" אלי שואל מאוכזב. "ואם אני לא רוצה שיחזור בדיוק לקדמותו, אתה יודע שקדמותו זה לא תמיד מציאה גדולה, את זה אתם גם יכולים לעשות?"
"יכול להיות אבל אני לא בטוח, אני עובד לפי תוכניות שמגיעות ממדור תכנון ועיצוב, אני באמת מצטער."

אלי מרגיש לא נעים כי ראש החוליה נראה קצת מוטרד ואלי בכלל לא התכוון לפגוע בו.
"זה בסדר תעזוב את זה. ואולי אתה יודע איפה זה מדור תכנון ועיצוב?"
ראש החוליה מלטף בחיבה את ראשו של אלי ואומר: "אני חושב שזה בערך כאן."
אלי נפרד מראש החוליה, מתחיל להתרחק מהבור ומתעורר.
אלי פוקח את עיניו והפתרון לכל הבעיות מובן לו מאליו. הוא קם ממיטתו נמרץ מתמיד, מונע על-ידי אופטימיות משכרת, אוחז בהליכון ומתחיל להתקדם ונדמה לו שהוא מדדה במהירות כפולה ממהירותו הרגילה.

"בוקר טוב אלי, איזה חיוך, איזה מצב רוח, כמה אנרגיה!"
אמא מנשקת את אלי על הלחי ואלי מביט בה ואומר:
"מספיק לקטר! אני צריך לקחת את עצמי בידיים. מה יש לארוחת בוקר?"

אלי בולס מנת קורנפלקס ענקית ושתי פרוסות לחם ובעוד אמו מביטה בו בהשתאות, הוא משוחח על דא ועל הא, מעיר הערות מחכימות על החיים ועל בכלל ומתבל את דבריו בבדיחות לפרקים. והוא באמת משעשע! אמא של אלי לא זוכרת מתי בפעם האחרונה (אם

בכלל) צחקה צחוק אמיתי ומשוחרר מבדיחה של אלי, צחוק שלא לווה ברצון עז להתייפח. "דרך אגב," אלי אומר, "ביום שישי את נוסעת לדודה שרה לנתניה, נכון?" "אלי זה רק נדמה לי או שאתה שמח להיפטר ממני לאיזה יומיים, זאת הסיבה למצב הרוח הנפלא?" שואלת אמא קצת נפגעת וקצת מודאגת. איזה דברים מתכנן אלי לעולל בעת היעדרותה? הבעיה של סיפוק צרכיו המיניים של אלי מטרידה את אמא לא מעט שנים. אלי הוא גבר בוגר ודומה שמבחינת דחפיו המיניים הוא מפותח לא פחות מכל זכר אחר. אמא ניסתה להעלות את הנושא, אף חשבה למצוא מישהי שאפשר לסמוך עליה שתשכב עם אלי עבור תשלום מבלי שתפגע ברגשותיו או תדביק אותו בכל מיני מחלות, אלא שהנושא היה טאבו והיא מעולם לא הצליחה להעלות אותו מבלי שתיתקל בחומה רועמת של שתיקה. "לא, מה פתאום אמא, הרי את יודעת כמה אני שונא את זה שאת נוסעת ומשאירה אותי לבד, זאת אומרת אני יודע שאת צריכה קצת חופש ממני לפעמים וזה בסדר ואת לא צריכה לדאוג, אני לא מארגן כאן שום אורגיה בשישי-שבת."

אין גבול להפתעות. אפילו הטאבו הכי חמור נשבר ואלי שרואה את ההפתעה על פניה של אמא, ממחר לצמצם את עיניו ולכווץ את שפתיו בהבעה של רתיעה בתקווה שאמא לא תיגרר לדין מפורט מדי בנושא שאלי לא מרגיש עדיין שהוא בשל לטפל בו.

ימי השבוע חולפים והיום הנכסף מתקרב. אלי כבר הוציא מהמחסן את המסור הישן והחביא אותו מתחת לשולחן, כל יום עובר עליו בציפייה והוא משתדל שלא להיראות קצר רוח מדי. הוא מרבה להסתובב עם ההליכון, הלוך וחזור בתוך חדרו כמו אריה בכלוב ודומה שבשלושה ימים אלי גמא קילומטר' רב יותר מבשלושים שנה שקדמו להם.

יום שישי הגדול מגיע, אמא עושה את ההכנות האחרונות, אורזת בגדים וחוזרת ושואלת ושוב שואלת את אלי אם הכול יהיה בסדר ואם הוא יודע בדיוק איפה האוכל שהיא הכינה לו לשישי-שבת ולאן להתקשר בעיתות מצוקה ואלי שב ומרגיע אותה. והנה סוף-סוף אמא עומדת על סף הדלת והיא מחבקת את אלי ומנשקת אותו ואלי מזכיר לה שהיא כולה נוסעת ליומיים ושלא צריך לעשות מזה עניין. אמא יוצאת, הדלת נסגרת אחריה ואלי שומע את צעדיה המתרחקים לאיטם ואת המזוודה הנגררת ואז משתרר שקט ושלווה נפלאה נסוכה על אלי. השעה היא שעת אחר-הצהריים ואלי מתחיל בטקס שלפני. הוא מכין לעצמו כוס תה גדולה ושותה אותה עם פרוסה מעוגת האגוזים המצוינת שאמא אפתה. הוא צופה בסרט בכבלים, ישוב על כורסתו האורתופדית כשהוא רגוע לחלוטין. לאחר מכן הוא מתקלח, מתגלח, ואז כשהלילה כבר מגיע, הוא נכנס לחדרו וסוגר מאחוריו את הדלת. אלי מתכופף, מרים את המסור ומניח אותו על השולחן ומתבונן בו בריכוז. אלי משער שיש איזה שהוא דמיון בין התחושות שלו עכשיו לבין תחושותיו של סמוראי שעומד לבצע חרקירי. אותם סמוראים לא ראו כנראה באקט את סוף הדרך אלא את תחילתה של דרך חדשה שכן הם האמינו בגלגול נשמות. גם אלי מתכוון להתחיל עתה דרך חדשה אלא שאין בכוונתו לעבור דרך השלב המדאיג של המוות. אלי יהיה כמו גולם שהופך לפרפר.

אלי מקרב את הכיסא לעבר שולחן הכתיבה, הוא אוזח בידי את שולחן הכתיבה ומניח עליו את ראשו, הפוך, שערות קדקודו נמעות אל השולחן. אלי הקדיש מחשבה רבה לביצוע התוכנית וראש הפוך חיוני להצלחתה שכן אם יסיר את ראשו בעוד זה ישר, עלול שיכלו של אלי לגלוש החוצה דרך החור שייפער בצווארו וספק אם לתקלה חמורה שכזו, תהיה תקנה. אלי נושם נשימות קצובות, הוא מביט בעיניו ההפוכות המופנות לעבר גופו, בבטנו השעונה אל השולחן. ביד שמאל הוא אוזח את השולחן וביד ימין הוא נוטל את המסור. אלי מביט במסור בפעם האחרונה, מוודא שאין בו ולו טיפת חלודה שכן אלי לא היה רוצה שגופו החדש

ייפגע מזיהום. אלי מצמיד את צידו המשונן של המסור אל צווארו וחש דגדוג קל. אלי ממשיך לנשום עמוק, הוא רגוע לחלוטין, בטוח בעצמו, והוא מתחיל להניע את יד ימין קדימה ואחורה. אלי מתחיל לחוש איך ראשו מתחיל להיפרד אט-אט, מגופו הרופס, ידו מנסרת במרץ אך בזהירות והנה אלי מגביר קמעה את קצב הניסור כדי להתגבר על עמוד השדרה. אף טיפת דם לא ניתזת שכן אלי מנסר בזהירות רבה. המסור סיים כמעט לצלוח את המכשול וראשו מחובר לגופו בפיסת עור קטנה בלבד שניתקת לה ואז אלי רואה את גופו הקטן מחליק לעבר הכיסא, המסור מחליק מכף היד הרפויה ואלי (הראש) מונח על השולחן, מלא במחשבות והפוך.

אלי עייף מאוד מהמאמץ המתיש והשעה היא כבר שעת לילה מאוחרת והוא מרגיש כיצד עיניו ההפוכות נעצמות להן, צווארו הפעור מופנה בהתרסה לעבר התקרה והוא מצפה להתעורר למחרת כשגוף חדש ומוצלח יותר מחובר אליו.

אלי רוצה לחלום שוב על חוליות העבודה שעובדות במרץ רב במיוחד על הצמחת גופו החדש והוא חושב שהפעם יידרש מהם מאמץ גדול במיוחד שכן הזמן קצר מאוד (מקסימום עד יום ראשון בבוקר כשאמו חוזרת מנתניה) והמלאכה באמת מרובה. אבל במקום זאת אלי חולם על אודליה, המחנכת שלו בבית-הספר התיכון. הכיתה עומדת לצאת לטיול השנתי ואלי מודיע (כרגיל באירועים כאלה) שהוא לא יכול להשתתף מפאת גופו המוגבל. אודליה אומרת לו שהיא וחלק מהתלמידים ישמחו להשתתף בדחיפת כיסא הגלגלים וכך אלי יוכל ליהנות לפחות מחלק מהפעילויות - "תזכור אלי", היא אומרת לו, "שהבעיה היא קודם כול בראש, אם יש רצון אפשר להתגבר על הכול", ואלי חושב שיש לה חוצפה לא נורמלית לאודליה הזאת ושנראה אותה מתגברת על הכול עם גוף נכה בגובה של מטר עשרים. אלי חולם גם על רנית היפה שבמשך כל שנותיו בתיכון נהג להביט בה בעיניים נוגות וההתייחסות היחידה שקיבל ממנה היו מבטים מלאי רחמים ו'בוקר טוב' מדי פעם.

אלי פוקח את עיניו וממצמץ מול קרני השמש החודרות דרך חרכי התריס הסגור למחצה - בוקר. אלי רוצה להתמתח והוא מגלה לדאבונו שעדיין אין מה למתוח. הוא מביט בגופו שמונח ברפיון על הכיסא ממש כמו אתמול ולפתע אלי שם לב שמשוהו השתנה. בתחילה הוא לא בדיוק מבין מה זה שעניו רואות ואז הוא תופס שצווארו (החלק שניתק ממנו) הצמיח לו סנטר ולסת ושמתיך הלסת וסנטר צומחות להן שפתיים וראשו של אלי מתחיל לנטוף זיעה והוא מתחיל להתנשף בפחד כי כל זה ממש לא הולך לפי התוכניות ואלי מנסה להירגע, כי הוא יודע שאם יזעזע את ראשו יותר מדי,

הוא עלול להתהפך ואז מוחו יישפך כמו ריבה על הרצפה
ובינתיים צומח לו גם אף וזוג עיניים וגבות ואלי כבר מתחיל לזהות
שתווי הפנים של המפלץ שצומח לו מתוך גופו, זהים לחלוטין לתווים שלו,
ואלי לא מבין את מטרתה של הבדיחה העצובה והוא פורץ בבכי
כי אם צומח ראש חדש אז לפחות שיהיה מוצלח יותר מזה הנוכחי
והנה המפלץ כמעט מושלם וגולגלתו מתחילה להיסגר, וגם שיער צומח לו מהר,
ואז כשמסתיים תהליך היצירה, ניצת לפתע אור בזוג עיניו של המפלץ
הוא קם על שתי רגליו ופוסע בהילוך נמרץ

פותח את הדלת, החוצה ממהר

לרגע נעצר, מביט אחורה ואומר

"היה שלום אבי הראש

אני את העולם יוצא לכבוש."